

Register til Profession Lærer Metodik, Didaktik, Pædagogik

Erhvervsskolernes forlag 7. udgave 2009

Registret er udarbejdet af mag.art. Ib Goldbach

© KISII & Ib Goldbach

M angiver bind 1 Metodik, D angiver bind 2 Didaktik og P angiver bind 3 Pædagogik

Opslagsord, emne, tema, artikel	Bind og sidetal
A	
Absolut evaluering	D 129.
Adaptation	P 105.
Adfærd, adfærdsterm	M 19, 62, 77, 85, 96, 101. D 39, 109, 130. P 53, 74, 80, 123.
Affektion, affektiv	M 57, 60-61.
Aktivering	M 15, 37, 88, 95, 115.
Aktivitetsaspekt	M 47, 49, 81-83. D 12, 14, 16. P 49.
Anskuelighedsaspekt	D 12, 18.
Ansvarlighed	P 104-105.
Arbejdsdeling	P 116.
Arbejdsformer	M 37, 77, 81, 100, 116. D 35, 80. P 80, 87, 135.
Arbejdsmarked	P 137.
Arbejdsskolen	P 18.
Arv-miljø	D 23, 28.
Aspekt, se undervisningsaspekt	
Ausubel, David (1918-2008)	D 84.
Autoritær	M 93. P 13, 17, 24.
AV, audiovisuelle hjælpemidler	M 63, 64, 112.
B	
Barrierer mod uddannelse	P 114, 117.

Basisfag	M 48. D 61.
Bedømmelseskriterier	M 116-120.
Behaviorisme	P 53.
Behov	M 31, 34, 51. P 52.
Behovshierarki	M 51.
Belønning	M 34, 97. D 109, 112.
Blooms taksonomi	M 56-59. P 134.
Bløde kvalifikationer	P 80, 98
Breddedifferentiering	M 107, 108, 112.
Bronfenbrenner, Urie (1917-2005)	D 107.
Brugbar viden	M 90.
C	
Case	M 22, 39, 42, 80.
Centreringsaspekt	D 12, 14, 20.
Coach	D 60.
Comenius, Johan Amos (1592-1670)	D 18.
Costbenefit analyse	P 60.
Curriculum	D 17.
D	
Dannelse, se også formal og material dannelse	D 57-59. P 9, 34, 50, 82, 84-89.
Dannelsesideal	P 85.
Darwin, Charles Robert (1809-1882)	P 115.
Deduktivt princip	M 76 – 83, 124.
Delmål	M 19.
Deltagerstyring	M 125. D 39-40, 42, 96, 134.
Demokrati	P 41-42, 51, 115.
Demokratisk ledelse, gruppeorienteret ledelse	M 94. P 13, 24.
Determinisme	P 37.
Dewey, John (1859-1952)	D 13. P 38, 52-53.
Dialektik	P 38, 76.

Diagnostisk prøve	M 108.
Didaktik	M 13, 124. D 6, 9, 11, 12, 22, 91, 95, 124, 133, 140.
Didaktisk model (pædagogisk model),	M 9, 15, 122. D 9.
Didaktisk trekant	D 9.
Differentiering	M 6, 103-112. D 115-121. P 28, 98, 105, 111-119.
Differentiering: se også undervisningsdifferentiering, organisations differentiering og uddannelsesdifferentiering	
Direkte motivation	M 35. D 87.
Drift	M 34.
Drivkræft	M 34, 51.
Dybde-differentiering	M 107, 108, 112.
E	
Ects-point	D 54. P 18.
Efteruddannelse	D 46, 49, 63. P 60.
Eksamen, se evaluering	
Eksempel → regel	M 77.
Eksemplarisk aspekt	D 12, 19.
Eksemplarisk princip	D 42, 62-64.
Eksistentielt møde	D 79.
e-learning	P 98. P 135.
Elementprincip	M 75-83.
Elevaktivitet	M 18, 95, 115.
Elevcentreret	M 40, 43-45, 53. D 36, 59. P 17.
Elevforudsætninger	M 13, 14, 15, 17, 19, 25, 47-50,

	72, 85, 86, 87, 88, 91, 94, 103-112, 121-123. D 9, 14, 23-33, 46, 116, 126. P 91, 98, 137.
Elevforventninger	M 98-99. D 137. P 14, 77, 98.
Elevorienterede aspekter	D 13, 59.
Emile, Rousseaus elev	D 16.
Emneaspekt	M 47-49, 52-53.
Erfaring	M 19, 79, 85, 86, 87, 88, 90, 91. D 12, 16, 41, 77. P 93.
Erhvervsfag	D 10.
Erikson, E.H. (1902 – 1994)	D 20.
Etik	D 10, 51. P 105-106, 130, 137.
Etisk effekt	D 50-51.
EU	D 35. P 83.
Evaluering	M 14, 15, 75, 96, 106, 113-120, 124. D 9, 12, 21, 27, 55, 64, 82, 123-132. P 85, 121-131.
F	
Fag, undervisningsfag, basisfag	M 48. D 50. P 96.
Fagdidaktik	D 10.
Fagidiot	D 41.
Faglige udvalg (Danmark)	D 66, 75.
FASE	M 15.
Feedback	M 24, 115. P 122.
Fiaskofrygt	D 95.
Filosofi	P 12, 16, 22, 36, 47, 52, 130, 136.

Fjernundervisning	P 135.
Fleksibilitet	D 37.
Fler-valgs opgaver	M 117.
Folkehøjskoler	P 50.
Fordom	M 33.
Forelæsning	M 40, 69-70.
Formal dannelse	D 58. P 85-87.
Formal effekt	D 50-51.
Formativ evaluering	M 113.
Formelt princip	M 75-83, 123.
Formidling	M 15, 23, 63.
Formål	M 121, 123. D 9, 112. P 85.
Forsøgs- og udviklingsarbejde	P 98.
Freire, Poulo (1921-1997)	M 10.
Fremgangsmåder, se metodik eller metode	
Freud, Sigmund (1856-1939)	P 38.
Frihed	P 41, 104, 115, 128.
Fri vilje	D 16. P 37.
Funktionel organisation	P 63.
Funktionelt princip	M 75-83, 123.
Fænomenologi	P 75.
Færdighed	M 16, 24, 49, 55, 56, 76, 77, 85, 88, 89, 90, 91, 97, 105, 122. D 10, 27, 49, 57, 63, 77, 82, 87, 88, 91, 132. P 15, 91, 97.
Fysisk miljø	D 31-32.
G	
Gardner, Howard (f. 1943)	M 105.
Gestaltpsykologi	D 36.
Globalisering	D 35. P 12, 17.
Grundforløbspakke	D 120.

Grundtvig, Nicolai Frederik Severin (1783-1872)	P 17, 18, 50-51
Gruppe, gruppefunktioner	M 94-95, 99, 101.
Gruppedynamik	P 135.
Gruppearbejde	M 39, 43, 66, 71, 103. D 39, 127. P 133, 135.
Gruppeorienteret ledelse	M 94.
H	
Helhedsprincip	M 75-83. D 35.
Helhedsorienteret undervisning	D 35-43, 49, 59.
Hesteskoform	M 94.
Historie, se pædagogikkens historie	
Hjælpe midler	M 14, 63-72.
Holdninger	M 16, 20, 24, 49, 55, 56, 72, 77, 88, 122. D 27, 37, 49, 51, 57, 82, 93. P 15, 53, 86.
Homogen og heterogen	M 104. D 116-117, 119.
Humanistisk pædagogik	P 54.
Hv-spørgsmål	D 9, 22.
Hypotese	M 30.
Hypotetiske spørgsmål	M 115.
I	
Identitet	D 29-30. P 14, 69, 72-73.
Imitation	D 110.
Indhold (stof)	M 7, 10, 14, 18, 20, 22, 23, 47-48, 55, 56, 76, 78, 83, 85, 88, 106, 109, 121, 123. D 7, 9, 18, 45, 58, 60, 79. P 13, 47, 51, 53, 85, 98.
Indirekte motivation	M 35.
Individ-system-evaluering	D 129.
Individualisering	M 64. D 12, 14, 60, 104, 120.

Indlæring, se læring,	
Indlæringsaspekt	M 81-83.
Indsigtsfuld problemløsning	D 93.
Indstillingseffekt	D 94-97.
Induktivt princip	M 76-83, 124.
Initialtest	M 87, 106.
Instinkt	M 34.
Integreringsaspekt	D 12, 18, 38.
Intelligensreserve	D 119.
Interesse	M 19, 34. D 13. P 52, 112.
Internationalisering	D 35, 54, 61. P 12, 17, 83-84.
It og pædagogik	P 92, 135.
J	
K	
Karaktergivning, se evaluering	
Kategorial dannelse	P 88.
Kerne-omfang-dybde-model	M 107.
Kernestof	M 107. P 97.
Kerscheinstainer, Georg (1854-1932)	P 18.
Klafki, Wolfgang (F.1927)	P 88.
Klasseledelse	M 94, 97.
Klyngeundervisning	D 37.
Knudetorvsprincippet	D 62.
Kognition, kognitiv	M 16, 57-58, 91. P 52.
Kognitiv struktur	D 85, 93.
Kognitiv taksonomi	M 57-58.
Kolb, David (f. 1939)	D 79.
Kold, Christen (1816-1870)	P 17.
Kommunikation	M 41, 63, 67-68. D 65. P 69, 98.
Kompetence, kompetencebegreb	M 16, 55, 86, 105, 114, 117, 119.

	D 41, 43, 46, 49, 57, 81, 88, 104, 111, 124, 130, 136. P 26, 54, 58, 80, 82-84, 89, 92-93, 98, 123, 128, 130-131.
Kompetencemål	M 24, 48, 55, 61, 62, 77, 83, 85, 116, 121. D 67, 71, 72, 73, 131.
Kompetencevurdering	M 114. D 24. P 47, 124, 130-31.
Konferencetimemodel	M 110.
Konkret → abstrakt	M 77.
Konsensus/konflikt	P 44.
Kontaktlærer	D 120, 141.
Kontrol, se også styring	M 56, 81, 106, 113, 115. D 55, 112. P 122, 124, 126.
Kreativitet	M 7. D 7, 88. P 93, 106.
Kritisk psykologi	P 76.
Kulturelle miljø	D 32.
Kundskaber, se viden	
Kvalificering	P 26, 97.
Kvalifikationer, kvalifikationsmål	M 55. D 119, 124. P 80, 82, 112, 123.
Kvalitetsstrategier	D 55.
L	
Laissez-faire (lade stå til)	M 93. P 24.
Learning by doing	D 16. P 52.
Ledelsesform Se også autoritær, demokratisk ledelse og laissez faire	M 93, 97. P 35.
Lektier	M 63, 64, 80.

	D 31.
lektionsplan	M 14, 24-25, 47, 67.
Levende ord, det	P 51.
Lighed	P 41, 111-112, 115-118, 128-129.
Linjeorganisation	P 62.
Linjestabsorganisation	P 62.
Livsindkomst	P 118.
Livslang læring	D 45. P 128.
Livstjenlighed	P 49.
Logisk sekvensering	M 52. D 62. P 52.
Lucky punch	P 130.
Lære for livet	M 76. D 91. P 91.
Læreproces	M 75.
Lærercentreret	M 39ff. D 51.
Læringscirkel (Kolb)	D 79, 81, 82.
Lærerrolle	M 17. D 60, 133, 135. P 77.
Lærersamarbejde, lærerteams	D 37-38, 47, 65
Læring	M 18, 19, 37, 64, 76, 77, 85, 90, 95, 113. D 21, 60, 77-88. P 81.
Læringsbetingelser	M 19.
Læringserfaring, se også erfaring	M 19.
Læringsstil	M 48, 105, 106. D 80. P 105.
M	
Marginal position	P 70, 72.
Maslow, Abraham (1908-1970)	M 51-52.

Material dannelse	D 58, 61. P 85.
Material effekt	D 50-51.
Matrixorganisation	P 66.
Meddelende undervisningsformer	M 40.
Medieforbrug	P 73, 98.
Mekanisk læring	D 84.
Mekanisk organisation	P 61.
Meningsfuld læring	D 84-86.
Menneskesyn	P 9, 15, 16, 21-22, 34-39, 50, 53, 61, 109.
Mesterlære	M 81. D 110.
Metalæring	D 110. P 123
Metode	M 9, 10, 18, 37, 47, 50, 62, 78, 121. D 9, 11, 59, 86, 95, 98, 135. P 87.
Metodefrihed	M 121-125.
Metodeformalisme	P 53.
Metodik	M 9. D 6, 22.
Middelklassenormer	P 30.
Mobning	M 99, 101.
Modtagende læring (Ausubel)	D 86.
Motivation	M 19, 27, 34-36, 48, 64, 82, 88, 105. D 43, 87, 120. P 13, 105, 137.
Motivationsaspekt	M 81-83 D 12, 13, 14.
Multiple-choice	M 117.
Mål	M 19, 37, 47, 50, 55-62, 67, 79, 85, 95, 106, 111, 114, 117, 122, 123. D 20, 31, 50, 82, 112, 115, 124. P 98, 124, 134.

Mål og rammestyring	D 47, 56.
Målopfyldelse	M 15, 55, 114.
N	
Narcissistisk personlighed	P 69, 72-73.
Nationalt Center for erhvervspædagogik	M 5. D 5.
Natvægterstat (minimal stat)	P 43.
Nederlagsfølelse	M 88.
Non scholae sed vitae	M 76. D 91. P 91.
Normer	M 99, 100, 101. D 109. P 70.
Normkonflikt	M 99-100.
Nysgerrighed	D 13, 82.
Nyttesyndspunkt	P 48, 54.
Nytteværdi	D 45.
Nøgleproblemstillinger (Klafki)	P 88.
O	
Objektive prøver	M 117-119.
OECD	D 35.
Omfangsdifferentiering	M 107, 112.
Opdragelse	D 11, 27.
Opgaveløsning	D 92, 98.
Oplysningstiden	P 115.
Organisations differentiering	M 104. D 115-121. P 114.
Organisationsform	M 21, 37-38, 94, 106, 112. D 127. P 61-67.
Overføring, se transfer	
Overførselsindkomst	P 60.
Overheadprojekter	P 136.
P	
Pensum	D 19, 56, 132.
Perception	M 29-33.

	D 36.
Personlighedsudvikling	D 47, 57, 102, 109, 113, 116. P 80-81, 84, 87, 101, 103.
Pestalozzi, Johannes Heinrich (1746-1827)	D 18.
Planlægning, se også undervisningstilrettelæggelse	M 55, 113, 114, 124. P 57-67.
Positivism (videnskabelig disciplin)	P 37, 74.
PPU, problem-projektorienteret undervisning	M 44, 62. D 17, 19, 39-43, 51, 127. P 24, 135.
Praksis	M 5, 45 80, 114, 116. D 17. P 48, 99, 134.
Praksisrum	M 24, 61-62, 114, 116. D 132.
Praktikum	P 82.
Principper, se undervisnings principper	
Problem	D 92.
Problemformulering	M 80. D 97.
Problemløsning	M 7, 78, 79, 80, 83, 90. D 7, 62-63, 91-98. P 91, 93, 107.
Problemløsning	D 39.
Procescentreret	D 36, 59.
Procesevaluering	M 23, 113. D 128.
Produktevaluering	M 113. D 128, 131.
Produktivitets mål	P 59.
Produktivt gruppearbejde	M 72.
Programmeret undervisning	P 134, 135.
Progressiv pædagogik	P 54.
Projektarbejde	D 35, 38, 59, 96. P 134, 135.
Projektorganisation	P 65.
Prøve-fejl-metoden	D 92.

Prøver, se evaluering	
Psykoanalyse	P 38.
Psykologi	P 12, 14, 52, 69, 73-77, 135, 136.
Psykologisk sekvensering, se sekvensering	
Psykomotorisk	M 57, 59-60, 88, 91. D 27.
Psykomotorisk taksonomi	M 59-60.
Pædagogik	M 5. D 6. P 9, 12, 133.
Pædagogikkens historie	P 12, 19, 47-53, 136.
Pædagogiske metaforer	M 10.
Pædagogisk miljø	M 93.
Pædagogisk sekvensering	M 53.
Pædagogisk skøn	M 86ff, 114, 118.
Q	
Quintillian (ca.35-95)	M 10.
R	
Realkompetencer	P 82, 123.
Redskabsfag	D 17.
Reformpædagogik	D 16. P 52.
Relativ evaluering	D 129.
Reliabilitet (pålidelighed)	M 119.
Repetition	M 87, 108, 115. D 15.
Reproduktivt gruppearbejde	M 71.
Restgruppe	P 59-60, 115, 136.
Retoriske spørgsmål	M 115.
Ritualer	M 100.
Rollekonflikt	M 18.
Rollemodel	D 110.
Ros	M 99. D 109.
Rosenthal, rosenthal-effekt	M 34.
Rousseau, Jean-Jacques (1712 – 1778)	D 16.
Rutiner	D 99.

S	
Samarbejde	D 105. P 133.
Samfundsborger	D 48. P 26, 50.
Samfundssyn	P 9, 16, 21-22, 39-45.
Samtidigheidskvalificering	P 98.
Sanktioner, se også straf	M 99.
Satellitmodel	M 107.
Savater, Fernando (f. 1947)	P 102, 104, 106.
Sekvensering	M 47, 49, 52-53, 123. D 12, 17, 62.
Selvopfyldende profeti	M 34.
Selvværd	P 103.
SFI, Socialforskningsinstituttet, se dette	
Skemalægning	D 47.
Skjult læreplan	D 46, 51, 83.
Skolekultur	P 57, 61.
Skolepraktik	P 82.
Skoletræthed	D 18. P 112.
Skriftlige tests	M 117-118.
Socialforskningsinstituttet	P 28, 113.
Social arv	P 115.
Social klasseinddeling	P 28.
Sociale lag	D 31. P 19, 27.
Social mobilitet	P 28-30, 45.
Social skævhed (slagside)	D 31. P 29, 31.
Social status	P 28, 114.
Socialisation	D 10, 106. P 26, 35, 71.
Socialiseringsaspekt	D 12, 14. P 128.
Sociologi	P 12, 20, 23-31, 52, 113, 136.
Sokrates (469-399 fvt.)	M 10. D 18.

	P 16.
Sortering	P 128-129.
Spencer, Herbart (1820-1903)	P 18, 49.
Sprogindlæring	M 80.
Spørgeteknik	M 114-116. D 12.
Standpunkt test	M 110.
Stimulus	M 30.
Stof, se indhold	
Stofcentreret	M 40-43. D 35, 51. P 52-53, 134.
Stoftrængsel	D 43, 56, 60-61.
Stofudvælgelsesprincipper	D 62 ff.
Straf	M 34. D 109.
Styring	M 15, 21, 22, 55, 57, 82, 93, 95, 115. D 20, 40, 53, 64, 81. P 42, 57, 79, 85, 128.
Subjektive tests	M 117-119.
Subkultur	M 101.
Summativ evaluering	M 113. D 129.
System evaluering	D 129.
T	
Taksonomi	M 57. P 134.
Tavlen, skrivetavlen	M 65. P 136.
Taxameterprincip	D 67.
Teknologi	P 92.
Tempodifferentiering	M 108, 112. D 60
Teori-praksis	D 17, 37, 41-42. P 95.
Terminaladfærd	M 62.
Tests	M 111-120.

Tidsaspekt	M 82, 106, 109.
Tilpasningsdygtig	D 37.
To-valgs opgaver	M 117.
Tradition	P 71, 73, 84, 104.
Transaktionsanalyse	P 135.
Transfer	M 85, 88, 89, 91. D 43, 91. P 91, 94.
Trappemodel	M 108.
Tryghed	M 51, 101.
Tværfaglighed	D 38, 41-42. P 97.
Tænkning	P 53.
U	
Uddannelsesdifferentiering	D 120. P 28.
Uddannelsespladser	P 137.
Uddannelsesplanlægning	D 65.
Udforskende læring (Ausubel)	D 86.
Udviklingsteori	D 29, 103.
Udviklingsprojekt	D 50.
Ulighed i samfundet	P 20, 43.
Undervisning, def.	M 11.
Undervisning, god	M 11, 22, 37, 47, 53. D 23, 58, 60, 79, 138.
Undervisningsaspekt	M 81-82. D 12.
undervisningsdifferentiering	M 103-112. D 115, 120.
Undervisningsfag	M 48. D 61, 64.
Undervisningsformer	M 20, 22, 37-45, 81, 95, 103, 106, 112, 124. D 64, 96. P 15.
Undervisningsmetoder, se metoder	
Undervisningsmidler	M 63.
Undervisningsmodel se didaktisk model	

Undervisningsmål, se også mål	M 55-62.
Undervisningsplan	M 18. D 37, 47, 67, 136.
Undervisningsprincipper	M 75-83, 106.
Undervisningsprodukt - proces	M 113.
Undervisningsteknologi	P 135.
Undervisningstilrettelæggelse, undervisningsplanlægning	M14, 47, 75, 77, 81, 87, 113, 116, 121. D 11-22, 37, 39, 46, 59, 63, 65, 75.
Ungdomskultur	P 72.
Uproduktive unge	P 70.
Utilitarisme	P 48.
V	
Validitet (gyldighed)	M 119.
Vaner	M 101. D 99. P 73.
Vekseluddannelsesprincippet	P 82.
Vekselvirkning	M 19, 96. P 26.
Velfungerende menneske	P 103.
Verdensbank	D 35.
Viden	M 16, 24, 49, 55, 56, 76, 77, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 97, 108, 122. D 10, 29, 49, 57, 63, 78, 82, 132. P 15, 53, 91.
Vidensekspllosion	D 19.
Videnskabsfag	D 10, 61. P 97.
Videnskabssyn	P 22.
Video	M 66.
Voksne elever	D 28. P 13.
Vurdering, se evaluering	
Værkstedsbaseret evaluering	M 116-117.
W	
Wagenschein, Martin (1896 – 1988)	D 61.

WTO	D 35.
Y	
Z	
Ziehe, Thomas (f.1947)	P 72.
Æ	
Æstetisk dannelse	P 50.
Æstetisk refleksion	P 72.
Ø	
Økonomi (uddannelsesøkonomi)	P 12, 21, 27, 42, 58, 112-113, 124, 136.
Øvelsesaspekt	D 12, 15, 87.
Å	
Åbne/lukkede samfund	P 45.